

Vastine Siilinjärven Yrittäjät ry:n aloitteeseen yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotosta Siilinjärvellä

Kunnanhallitus 26.09.2024 § 146
415/00.01.03/2024

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén; talousjohtaja Petteri Ristikangas,
puh. 044 740 1103

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) on suunnittelun ja päätöksenteon työväline. Se on osa valmisteluprosessia kaikilla kunnan palvelualueilla perustuen lainsäädäntöön. EVA on systemaattinen tapa arvioida ennalta valmisteltavan päätöksen vaikutuksia muun muassa kuntalaisten hyvinvointiin, ympäristöön ja yrityksiin kuntastrategian painopisteistä käsin. Parhaimmillaan vaikutusten ennakoarviointi lisää luottamushenkilöiden arvopohjaista päätöksentekoa ja käynnistää arvokeskustelun halutuista vaikutuksista. Läpinäkyvyys ja avoimuus edellyttävät, että laaditaan vaihtoehtoisia päätösesityksiä ja punnitaan tarkasti niiden vaikutuksia.

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on vakiintunut osa Siilinjärven kunnan päätöksentekoa. Vaikutusten ennakoarviointi otettiin Siilinjärven kunnassa käyttöön kunnanhallituksen päätöksellä vuonna 2020 ja arviointilomaketta uudistettiin vuonna 2023. Siilinjärven kunnalla on käytössä oma ohjeistus ja lomake EVA:n tekemiseen. Lähtökohta on, että EVA tehdään kaikista päätöksistä pois lukien

- tiedoksi merkittävät asiat ja lausunnot
- hallinnon sisäisiä järjestelyjä koskevat asiat
- viran- tai toimenhaltijoiden nimeäminen
- lainsäädännön velvoittamat asiat (esim. pakko toimia tietyllä tavalla)
- yksilöasiat (esim. maksu tai korvaus)
- toiminnan seuranta ja suunnittelu, tutkimusraportit ja vastaavat (esim. valvontasuunnitelmat)

Siilinjärven kunnan EVA-lomake pohjautuu kuntastrategiaan ja lomake jakautuu kolmeen osaan strategisten tavoitteiden mukaan. Kunkin strategisen tavoitteen alle on koottu siihen tavoitteeseen vaikuttavia tekijöitä. Yritykset on mainittu sekä tavoitteissa ketterä kehittäjä että elinvoimainen ympäristö. Esimerkiksi otsikon 'Yritysten toimintaedellytykset' alle yritysvaikutuksia voi arvioida laajasti, koska otsikko ei sido tiettyyn näkökulmaan. Erillisiä vaikutustenarviointeja yritysvaikutusten arvioinnin lisäksi on ainakin

- Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA)
- Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)
- Liikunta- ja liikkumisvaikutusten arviointi (LIVA)
- Mielenveysvaikutusten arviointi (MIVA)
- Sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA)
- Terveysvaikutusten arviointi (TVA)
- Sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Näitä tiettyyn ihmisryhmään tai yhteiskunnan osa-alueeseen kohdistuvia vaikutusten arviointeja on jokaisen viranhaltijan mahdollista ja toivottavaa käyttää silloin, kun he tunnistavat sille erityisen tarpeen. Ei kuitenkaan ole

mahdollista tehdä listausta, jossa olisi huomioitu kaikki päätöksentekoon tulevat erityistapaukset, joissa pitää kunnan yleisen EVA-prosessin lisäksi tehdä tarkempi vaikutusten arviointia, koskien tiettyä ihmisryhmään tai yhteiskunnan osa-aluetta.

EVA-lomakkeen toimivuutta on hyvä tarkastella säännöllisin väliajoin. Lomakkeen kytkeytyessä vahvasti strategiaan on sen uudistaminen luontevaa ajoittaa strategian päivittämisen yhteyteen.

Vaikutusten ennakoarviointi on saatu Siilinjärvellä vakiintumaan, mutta prosessia pitää vielä kehittää. Ensimmäisessä vaiheessa pitää varmistaa, että EVA-prosessin toimintatavat ovat yhdenmukaisia kaikilla palvelualueilla. Tärkeimpinä kehitysalueina ovat päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin seuranta päätöksenteon jälkeen, sidosryhmien (kuntalaiset, yritykset ja järjestöt) osallistaminen EVA-prosessiin ja prosessin avoimuuden ja monialaisuuden lisääminen. Kaikkiin kehittämiskohteisiin on olemassa valmiita ratkaisuja, jotka pitää ottaa aktiivisemmin käyttöön.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: ----

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää, että kunnan johtoryhmä edistää päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin kehittämistoimenpiteitä huomioiden Siilinjärven yrittäjät ry:n aloitteessa esittämät yritysvaikutusten perusedellytykset.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotus.

Merkitään, että hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén oli kokouksessa läsnä asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana klo 16:16 - 16:33.